

EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaneuvottelut – mistä niissä on kyse?

Osa 3: Globaalit säännöt

Kilpailupolitiikka

Kilpailupolitiikka koostuu kolmesta osa-alueesta, jotka ovat monopolit ja fuusiot, valtiontuet sekä valtionyhtiöt. Kilpailupolitiikkaluvun tavoitteena on hyvistä kilpailupolitiikan periaatteista sopiminen ja tasapuolisten liiketoimintamahdollisuuksien varmistaminen. Osa-alueista neuvotellaan joko erikseen tai ne voidaan sisällyttää samaan lukuun kilpailupolitiikan alle.

Monopolit ja fuusiot -osa-alue ei ole riitojenratkaisumekanismin alainen, joten siinä sovittavat asiat ovat yhteisten hyvien käytäntöjen sopimista. Tässä osiossa EU:n ja Yhdysvaltojen intressit ovat yhteneväiset. Osiossa sovitaan hyvän kilpailun periaatteiden noudattamisesta, kilpailulainsäädännön avoimuudesta ja yhteistyön parantamisesta. Tavoitteena on asettaa osa-alueelle korkeatasoiset perustavat standardit.

Valtionyhtiöiden osalta neuvotellaan valtionyhtiöiden määritelmästä, valtionyhtiöiden toimista ja niille sallitusta roolista. EU:n tavoitteena on kunnianhimoinen ja tasapainoinen sopimus, missä keskeistä olisi, että sopimus saataisiin ulotettua myös osavaltiotasolle. Jos sopimus rajoittuu vain liittovaltion tasolle, jää hyvin suuri osa yrityksistä sopimuksen ulkopuolelle, mikä olisi sopimuksessa huomattava epäsuhta. Toteutuessaan sopimus loisi korkeatasoiset globaalit standardit valtionyhtiöiden alueelle. Tällä olisi merkitystä myös ajatellen seuraavia neuvotteluja, joille sopimus loisi korkeatasoisen lähtökohdan. EU:lle on myös tärkeää saada valtionyhtiöiden määritelmä tarkaksi, niin että se ottaa huomioon omistuksen lisäksi myös todellisen päätöksentekovallan valtionyhtiössä.

Valtiontuissa pyritään sopimaan valtiontukiin liittyvien toimien läpinäkyvyydestä, luottamuksellisuudesta ja osapuolten välisistä konsultaatioista, mikäli toinen osapuoli katsoo vastakkaisen osapuolen antaman valtiontuen vaikuttavan kielteisesti yritystensä toimiin. Valtiontuissa EU tavoittelee horisontaalista sopimusta, joka kattaisi valtiontuet niin valtionyhtiöiden kuin yksityisten yritysten osalta. Tekstineuvottelut pohjautuvat Maailman kauppajärjestön WTO:n sopimukseen valtiontuista ja tasoitustoimista, mutta valtiontukien osalta mukana neuvotteluissa ovat lisäksi myös palvelut.

Sekä monopoleissa ja fuusioissa että valtionyhtiöissä ja valtiontuissa neuvottelut ovat vielä varsin alkuvaiheessa, mutta niissä on edetty jo yhteisiin teksteihin. Tällä hetkellä osapuolet tutkivat toistensa ehdotuksia ja pyytävät lisäselvityksiä asiakohdista.